

Toespraak burgemeester Bengevoord bij Dodenherdenking op 4 mei 2020

Dames en heren, jongens en meisjes,

‘Samen vieren wij de vrijheid’.

Onder dit motto wilden wij dit jaar in de hele Achterhoek uitgebreid stilstaan bij het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Samen met onze Duitse burens wilden wij herdenken en vieren dat we nu al 75 jaar in vrede en vrijheid leven.

Helaas zijn alle geplande festiviteiten en herdenkingsbijeenkomsten geannuleerd vanwege het coronavirus.

Ook onze jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst hier bij het raadhuis kan daarom vandaag niet doorgaan.

Het is heel jammer dat wij 75 jaar vrijheid niet in alle vrijheid samen kunnen vieren en herdenken.

Ter nagedachtenis aan alle Winterswijkse oorlogsslachtoffers hebben wij als college van burgemeester en wethouders vanmorgen kransen gelegd bij de diverse monumenten in onze gemeente.

Want ook in deze coronatijd mogen zij niet vergeten worden.

75 jaar.

Het is bijna een mensenleven geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog.

Steeds minder mensen hebben de verschrikkingen van de oorlog zelf meegemaakt of aan den lijve ondervonden.

Mensen die weten wat het is om voortdurend in angst te moeten leven, op de vlucht te zijn of honger te moeten lijden.

Wij kunnen ons lastig een voorstelling maken van de Tweede Wereldoorlog.

Dat Joden, Jehovah's getuigen, homo's, Roma, Sinti, gehandicapten en verzetsmensen systematisch werden vervolgd en vermoord.

Dat mensen verplicht te werk werden gesteld in Duitsland.

We kennen de verhalen, foto's en films van toen.

Maar het blijft moeilijk te bevatten als je het niet zelf hebt meegemaakt.

Nu, 75 jaar later, zijn we het zo vanzelfsprekend gaan vinden dat we in vrijheid leven, dat we er nauwelijks nog bij stilstaan.

Zoals een gezond mens er niet bij stilstaat dat hij voortdurend zuurstof inademt.

Maar juist in deze tijd beseffen we ook weer hoe kwetsbaar het leven is en hoe dierbaar onze vrijheid is.

De coronacrisis beperkt ons al weken in onze bewegingsvrijheid en sociale contacten op een manier die de meesten van ons nog niet eerder hebben ervaren.

Toch is het ook anders, want nu is er WEL een overheid die voor je zorgt. In plaats van een overheid die mensen najaagt of meewerkt aan de systematische vernietiging van bevolkingsgroepen.

In januari, tijdens de nationale Auschwitzherdenking bood minister-president Rutte zijn excuses aan voor het overheidshandelen in de Tweede Wereldoorlog.

Nu de laatste overlevenden nog onder ons zijn, sprak hij uit dat we voluit moeten erkennen wat er destijds is gebeurd en dat ook hardop uitspreken.

Toen een groep landgenoten onder een moorddadig regime apart werd gezet, buitengesloten en ontmenselijkt, is de overheid tekortgeschoten.

Dat geldt dus ook voor het handelen van de gemeente Winterswijk, van de gemeentepolitie, de marechaussee en van de Spoorwegen.

Ik weet dat met enkel woorden de slachtoffers niet terug komen, maar de woorden van de minister-president, doen mij beseffen dat overheden een geschiedenis hebben mee te dragen.

En het sterkt mij met het gevoel, dat we met elkaar moeten zorgen, dat dit nooit meer kan gebeuren.

Onze vrijheid is van onschatbare waarde.

We moeten dat besef levend houden, zodat we met elkaar in vrijheid kunnen blijven leven!

Het is wrang om te constateren dat we nu opnieuw leven in een tijd van toenemende rassenhaat, antisemitisme en discriminatie.

Politici spreken zich zonder gene uit over hele bevolkingsgroepen en lijken geen lessen geleerd te hebben uit het verleden.

De sociale media spelen daarbij een grote rol.

Leven in vrijheid brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee om onze vrijheid te onderhouden.

Die verantwoordelijkheid dragen wij allemaal.

Het betekent respect voor elkaar en voor de democratische rechtstaat.

Het betekent een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt en waarin je jezelf kunt zijn.

Vrijheid is zelf je eigen keuzes mogen maken en anderen in staat stellen hun eigen keuzes te laten maken.

Want vrijheid voor jou, betekent ook vrijheid voor de ander.

Voor vrijheid moeten we ons blijven inspannen.

Nu en in de toekomst.

~ ~ ~